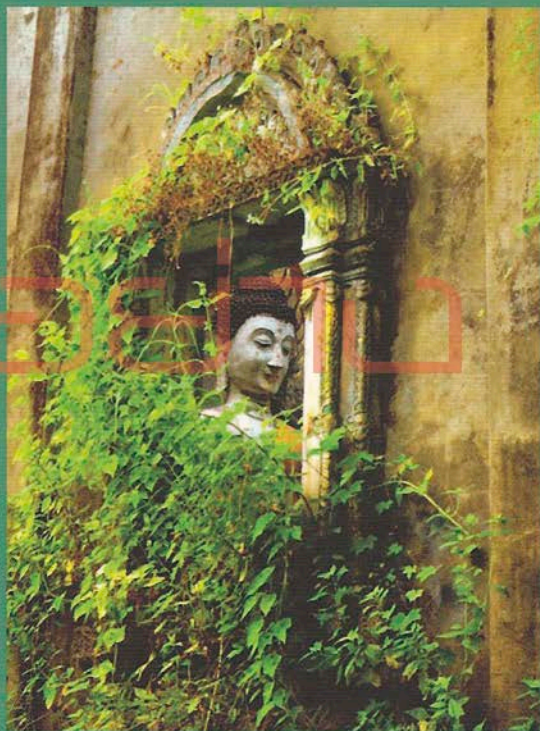

อยู่กับความพอใจ ชีวิตดีมีความสุข

ปาฐกถาธรรม ปัญญาันทภิกขุ

การทำให้เป็นสุขนั้นแหละเป็นหน้าที่ของเราทุกคน
การทำใจของเราให้เป็นทุกข์ ไม่ใช่หน้าที่
พุทธปัญญาวิธีเรียนรู้จักขุมทรัพย์ของชีวิต ศิลปะแห่งการใช้ชีวิตที่มีความสุข

สารบัญ

อยู่ด้วยความพอใจไม่มีทุกข์	๑๓
เสรีธรรม คือ ความเป็นแบบแผนที่ตั้งงามของสังคม	๑๘
เสรีภาพไม่ใช่การปล่อยตัว ปล่อยใจตามอารมณ์	๒๕
อย่าพอใจจนลืมนิ้ว ลืมตน	๒๘
พระพุทธเจ้าคือเครื่องรางป้องกันภัยอันตราย	๓๕
หน้าที่กับความพอใจ	๓๘
ความพอใจเป็นทรัพย์อย่างยิ่ง	๔๗
สุขได้ในทุกโอกาส เมื่อมี "ความมกน้อย"	๕๖
"สันโดษ" คือ "พอใจ"	๖๒
คิดบวก ชีวิตบวก	๖๖
ร้อนกาย ไม่ร้อนใจ	๗๗
ทุกข์เกิดจากดวงจิตที่ยึดติด	๗๗
ยึดมั่นถือมั่นอย่างมีสติ	๘๓
รู้จักทำลายความชั่ว เอาชนะกิเลส	๘๘
อย่าติดอยู่แค่เปลือก	๙๕
เข้าไปถึงเนื้อแท้	๑๐๐

วางไม่เป็นเหินไม่ได้ ๑๐๘

รู้เท่าทันความคิด จิต อารมณ์ ๑๑๕

สูงวัยอย่างมีคุณค่า ๑๒๐

ทำงานแต่พอดี ชีวิตมีสุข ๑๒๕

เรียนรู้ที่จะปล่อยวาง ละความโกรธเกลียด ๑๓๐

พักจิตเสียบ้าง ๑๓๕

สำนึกสร้างปัญญา ๑๔๑

อยู่กับความรู้สึกรู้ตัว เพื่อสร้างสำนึกและความเข้าใจ ๑๔๖

เสียงพระธรรมชาตคอยเตือนเราว่า เราควรเป็นอยู่อย่างไร ๑๕๐

ธรรมะคือสิทธิที่ถูกต้อง เป็นอุดมคติของชีวิตที่ไม่ทุกข์ ๑๕๖

สำนึกเปลี่ยน ชีวิตเปลี่ยนแปลง อยู่กับชีวิตงาม ๑๖๓

เสียงธรรม เสียงปลุก ปลุกโลกด้วยธรรมสร้างปัญญาชีวิต ๑๖๘

ขอกราบเรียนพระเดชพระคุณ
สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ด้วยพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

1. มีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้
2. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
3. มีตำแหน่งเดิมอยู่เดิม
4. ไม่เกินหนึ่งปี
5. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
6. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
7. ข้าราชการพลเรือนสามัญ

สมเด็จพระญาณสังวร
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

อยู่ด้วยความปลอดภัย ไม่มีทุกข์

ตัวอย่าง

"เมื่อเกิดอารมณ์อยากสนุก
อยากเที่ยว อยากเฟลิกเฟลินขึ้นมาแล้ว
ไม่นึกถึงอะไร นึกเพียงอย่างเดียวว่า
ฉันอยากมีเสรีตามชอบใจ"

ปาฐกถาธรรม เรื่อง อยู่ด้วยความปลอดภัยไม่มีทุกข์
วันอาทิตย์ที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๐

อ่านข่าวหนังสือพิมพ์ ได้พบข่าวแปลกๆ ในรูปต่างๆ อ่านแล้วก็นึกในใจว่า มนุษย์เราทุกวันนี้ ช่างปล่อยตัวปล่อยใจไปตามอำนาจของสิ่งแวกล้อมมากเหลือเกิน แม้คนบางคนจะเป็นผู้มีการศึกษา อยู่ในประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้า ก็มีความเปลี่ยนแปลงในทางจิตใจไปในทางตกต่ำได้ง่าย ข่าวที่อ่านแล้วนึกในใจว่าแยะเต็มที มีอยู่ข่าวหนึ่งคือ ข่าวของนางมาร์กาเร็ต ทูโด ซึ่งเป็นภรรยาของท่านนายกรัฐมนตรีประเทศแคนาดา นางคนนี้มีอายุยี่สิบหกปี สามีอายุหกสิบเจ็ดปี เขาเรียกว่าสามีแก่เมียสาว ก็ไม่สาวเท่าใดแล้ว อายุขนาดนั้นไม่เรียกว่าคนสาว แต่ว่าเป็นคนที่เป็นผู้หลักผู้ใหญ่เต็มตัว แต่งงานกันมีลูกด้วยกันสามคน แล้วก็ไปอยู่ในท่าเนียบรัฐบาล แต่ว่าไม่พอใจในการอยู่ในท่าเนียบนั้น เลยแยกกับสามี จะหย่าขาดจากกันก็ไม่ได้ เพราะต่างคนต่างนับถือศาสนาโรมันคาทอลิก...

ศาสนาโรมันคาทอลิกนี้ไม่อนุญาตให้สามีภรรยาหย่าจากกัน แม้จะอยู่กันไม่ได้ก็ไม่ให้หย่า เลยต้องแยกกันอยู่ แยกกันอยู่ก็เหมือนกับหย่าเหมือนกัน แต่ว่าหย่ากันจริงๆ นั้นไม่ได้เป็นอันขาด อันนี้ทำให้เกิดเป็นปัญหาในประเทศอิตาลี เคยมีสมาชิกรัฐสภาผู้แทน เสนอกฎหมายเพื่อให้หย่าได้ เพราะว่าคนในอิตาลีที่นับถือโรมันคาทอลิก อยู่กันไม่ค่อยเรียบร้อย ในครอบครัวระหองระแหงกันด้วยประการต่างๆ ก็อยากจะหย่าแต่ก็หย่าไม่ได้ เมื่อหย่าไม่ได้ก็เลยแยกกันอยู่ บางที่ต่างคนต่างก็

ไปมีใหม่ แต่ก็มิไปอย่างนั้นไม่ได้แต่งงานกัน อันนี้เป็นปัญหาในทาง ศีลธรรมที่ไม่มีการปรับปรุง ความจริงอันนั้นไม่ใช่หลักธรรมแท้ในทาง ศาสนา แต่เป็นข้อบัญญัติของไปไปซึ่งตั้งขึ้นในภายหลัง แล้วก็ถือกันอย่าง เคร่งครัดอยู่

นายกรัฐมนตรีแคนาดากับภรรยา นั้นสงสัยว่าจะเป็นหรือเปล่า เพราะคนที่นับถือศาสนานั้น จิตใจจะไม่ตกต่ำเกินไป จะไม่เปลี่ยนไป สู่ภาวะการตามใจตัวเองมากมายถึงขนาดนั้น คือเมื่อแยกกันแล้วก็ ไปทำอะไรตามชอบใจ ไปร้องเพลงบ้าง ไปเดินรำบ้าง ให้สัมภาษณ์ หนังสือพิมพ์ว่าไม่ไหว อยู่ในทำเนียบรัฐบาลนี้ไม่ไหว ต้องแต่งตัวเป็น ระเบียบเรียบร้อย ต้องรับแขก ต้องยืนนานๆ ต้องยิ้มกับแขกที่ไม่ อยากร่วมด้วยกับเขา เป็นการทรมานจิตใจ ไม่เกิดความสุขในทางใจ ไร้ อิศราภาพไร้เสรีภาพ สู้มาอยู่อย่างนี้ไม่ได้ อิศระดี เป็นเสรีชน ไม่ต้องอยู่ ในกฎในระเบียบ แล้วยังแถมทำยบบอกว่า สุกัญชาเนี่ยดี ทำให้เกิดอารมณ์ สดชื่นแจ่มใส

อ่านข่าวนี้แล้วก็คิดว่า แหม่มคนนี้แคงไม่เต็มบาทแน่ๆ แต่ว่า จับพลัดจับผลูไปเป็นเมียนายกรัฐมนตรีเข้าได้ แต่ว่าจิตใจนั้นเป็นพวก ไม่ปกติ ถ้าพูดตามภาษาหมอทางจิตแพทย์ ก็เรียกว่าเป็นพวกจิตผิดปกติ ที่พวกฝรั่งเขาเรียกว่า พวกแอบนอร์มอล พวกนี้ไม่เหมือนใคร มีความ

คิดแผลงๆ ไปในรูปต่างๆ อ่านข่าวนี้แล้วก็สะอึกใจ ไม่ใช่มีแค่เพียงคนเดียว คือหม่อมคนนั้น ในสังคมมนุษย์เราในปัจจุบันนี้ คนมีสภาพจิตใจอย่างนี้มีมากเหมือนกัน เมื่อเกิดอารมณ์ ประเภทอยากสนุก อยากเที่ยว อยากเฟลิกเฟลิกขึ้นมาแล้ว ไม่นึกถึงอะไร คือไม่นึกถึงวงศ์ตระกูล ไม่นึกถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ไม่นึกถึงศีลธรรมศาสนาอะไรทั้งหมด นึกแต่เพียงอย่างเดียวว่า ฉันอยากจะมีเสรีตามชอบใจ

เสรีที่เขาเข้าใจนั้น ไม่ใช่เสรีธรรม ไม่ใช่เสรีภาพ แต่ว่าเป็นเรื่องของการปล่อยตัว ปล่อยใจไปตามอารมณ์ ไปตามสิ่งที่คนปรารถนาเสียมากกว่า ไม่มีระเบียบบังคับจิตใจ แต่เข้าใจการกระทำอย่างนั้น เป็นความสบาย คือสบายแบบคนใจค้ำ ไม่ใช่สบายแบบคนมีจิตใจสูง

มนุษย์พวกที่เป็นประเภทสบายตามอารมณ์ หมายความว่าได้เที่ยว ได้เล่น ได้กิน ได้สนุก ได้เฟลิกเฟลิกก็เป็นความสบาย ไม่อยากให้มีอะไรมาบังคับตนเอง ไม่อยากจะอยู่ในระเบียบวินัยอะไรทั้งนั้น อยากจะทำอะไรก็ได้ทำตามชอบใจ เขาเรียกตัวพวกเขาเองว่า เป็นพวกเสรีชน ตามความเข้าใจของเขา

คนประเภทเหล่านี้คู่มิ้นเหยียดหยามต่อบุคคลที่เคร่งครัด

ต่อระเบียบประเพณี หว่าว่าเป็นคนไม่รู้จักหาความสุข ไม่รู้จักหาความสบายใจ คิดว่าเกิดมาไม่เท่าไรก็จะตายลาโลกนี้ไป จึงควรจะหาความสุขให้เต็มที่ อันนี้เป็นพวกมีความสุขตามแบบวัตถุ ไม่ใช่ความสุขทางจิตใจ ซึ่งเป็นความสุขที่แท้จริง

คนที่หลงใหลมัวเมาอยู่ในความสุขประเภทวัตถุเช่นนี้ ย่อมทำให้ไม่มีอะไรบังคับจิตใจ เพราะไม่ชอบการบังคับ ไม่ชอบการขืนใจ แต่เป็นคนชอบการตามใจตัว ตามใจอยากทุกเวลา อยากจะไปไหนจะทำอะไร อยากจะกินจะดื่มอะไร ก็กระทำตามชอบใจ

เขาเล่าว่า ในคราวหนึ่งท่านนายกรัฐมนตรียุคเชิญไปในทำเนียบขาว แฮ่มมคนที่ เป็นภรรยา ก็ไปด้วย นั่งกระโปรงสั้นคนเดียว เข้าไปในทำเนียบขาว ในงานราตรีสโมสร เขาแต่งตัวกระโปรงยาวกันทั้งนั้น เรียกว่าเป็นระเบียบแม่คนนั้นจะนั่งไปคนเดียว แล้วแกก็นึกว่าแกนี่เป็นคนทันสมัยกว่าเพื่อนอย่างนั้นแหละ นี่เขาเรียกว่า มันผิดปกติทางค่านิยมจิตใจ จึงมีสภาพเช่นนั้นไปได้ **แล้วผลที่สุดอยู่ในระเบียบไม่ได้ อยู่ในที่สูงไม่ได้ ต้องหล่นลงไปในที่ต่ำ** ต้องไปเที่ยวๆ เดินๆ รำๆ ไปตามประสา

ลองคิดดูว่า จิตใจมันเปลี่ยนไปมากเหลือเกิน คือเปลี่ยนจากสูงไปสู่ความตกต่ำมากมาย อันนี้เป็นเรื่องที่น่ากลัวเหมือนกัน อ่านข่าวแล้ว

มันเป็นเรื่องน่ากลัว ว่ามันจะเกิดมากมายต่อไปในสังคมมนุษย์เรา เพราะมนุษย์เรามีจิตใจอย่างนี้จึงมีปัญหาในครอบครัว เกิดปัญหาในกิจการขึ้นมา ไม่อยากให้ความคิดประเทห์นี้มาเกิดขึ้นในจิตใจเหล่าสตรีไทยทั้งหลายซึ่งเรียกว่า เป็นกุลสตรี เป็นผู้เคารพในระเบียบแบบแผนประเพณี

ตัวอย่าง

เสรีธรรม คือ ความเป็นแบบแผน ที่คิงามของสังคม

"พระเวสสันดร ท่านเป็นคนใจกว้าง อารีอารอบ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์
เหมือนความทุกข์ยากของพระองค์เอง
เมื่อพราหมณ์แปลกคนเข้ามาขอช้าง
เล่าเรื่องให้ฟังทุกประการแล้ว พระเวสสันดรจึงบอกว่า
เอาไปเถอะ ประชาชนจะได้อยู่เย็นเป็นสุขต่อไป"

สตรีไทยเรานั้นเป็นผู้มีกิริยามารยาทงดงาม สุภาพเรียบร้อย สุภาพอ่อนโยน ชาวต่างประเทศเขาชอบครั้งนี้ ไม่ใช่ชอบเนื้อชอบหนัง อะไรในทางนั้น แต่ว่าเขาชอบว่ามีกิริยาเข้มซ้อย่นึ่มนวล ไม่กระด้าง แล้วก็เป็นคนอ่อนโยน ฝรั่งนั้นตามปกติไม่ค่อยอ่อนโยน เขากระด้าง แล้วก็ชอบใช้ผู้ชายให้ถือข้าวถือของ ธรรมเนียมของเขาเป็นอย่างนั้น ในหลวงรัชกาลที่ห้าในคราวเสด็จประพาสยุโรป แล้วเขียนไว้ในหนังสือ *ไกลบ้าน* เล่ามาให้พระเจ้าลูกยาเธอ กรมขุนอุทองฯ ฟังเป็นจดหมาย เรียกว่าหนังสือ *ไกลบ้าน* เขียนไว้ตอนหนึ่งว่า ได้เห็นพ่อสามีถือของพะนงคุณนงไปหมดเลย มือหิ้วเต็ม รักแร้สองข้างก็หนีบเข้ามาอีก เหลืออย่างเดียวคือไม่ได้เอามาผูกคอเท่านั้นเอง เดินมาอย่างหนักทีเดียว แล้วท่านก็บอกว่า เกิดเป็นผู้ชายฝรั่งนี้แสนจะลำบาก ต้องเป็นทาสเขาไปทุกสิ่งทุกอย่าง บันทึกไว้ในรูปอย่างนั้น นี่แสดงว่าฝรั่งเขาเอาใจสตรี แต่ว่าสตรีก็รู้ว่าเขาเอาใจก็ใช้ใหญ่เลย ให้ถือข้าวถือของพะนงคุณนงไปหมด อย่างนี้ก็มากไปหน่อย

ในขนบธรรมเนียมไทยเรานั้น เป็นขนบธรรมเนียมที่รับมาจากอินเดีย อินเดียเขามีธรรมเนียมว่าสตรีเป็นช้างเท้าหลัง ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า สตรีต้องอยู่ในบังคับบัญชาของสามี สุกแล้วแต่สามีจะสั่งให้ทำอะไรก็ต้องทำอย่างนั้น ในหนังสือวรรณคดีชาดก เรื่องพระเวสสันดร ในตอนที่พระเวสสันดรถูกขับออกจากเมืองสีพี ในการถูกขับออกคราวนั้น

ก็ไม่ใช้เรื่องอะไร คือว่าผีนมตีมหาชนมากไป มหาชนเขามีความเชื่อว่า ช้างปัจจัยนาคเป็นช้างศักดิ์สิทธิ์ เป็นช้างพิเศษ ถ้าอยู่ในบ้านเมืองใดฝนก็จะตกตามฤดูกาล ถ้าหากว่าที่ใดแห้งแล้งเอาช้างนี้ไปฝนก็จะตก ที่เมืองกาลิงคะ คือแคว้นโอริสานในสมัยนี้ อยู่กลางๆ ประเทศอินเดีย เคียงนี้ก็ยังแห้งแล้งเหมือนเดิม แต่ไม่มีช้างปัจจัยนาคไปช่วย

ในสมัยนั้น เขาเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์อย่างนั้น เมืองกาลิงคะแห้งแล้ง ก็เลยจัดพราหมณ์แปดคน ให้มาขอช้างปัจจัยนาคจากพระเวสสันดร พระเวสสันดรท่านเป็นคนใจกว้าง อารีอารอบ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์เหมือนความทุกข์ยากของพระองค์เอง เมื่อพราหมณ์แปดคนเข้ามาขอช้าง เล่าเรื่องให้ฟังทุกประการแล้ว พระเวสสันดรจึงบอกว่าเอาไปเถอะประชาชนจะได้อยู่เย็นเป็นสุขต่อไป และประทานไปเสียเลย เมื่อพระเวสสันดรประทานช้างให้ไปนั้น ชาวเมืองสีพีก็โกรธมาก หาวว่าเหมือนกับถอดเอาดวงใจไปให้แก่ชาวกาลิงคะ พระเวสสันดรไปรักคนเมืองอื่นมากกว่าเมืองของตัวเอง จึงไปกราบทูลพระเจ้ากรุงสัญชัยว่า พระลูกเจ้าไม่ไหวแล้ว ทำอะไรๆ มันผิดเพี้ยนมนุษย์ทำให้คนเดือดร้อนวุ่นวาย ขอให้เนรเทศไปอยู่เขาวงกตเสีย

น่าชมน้ำใจพระเจ้ากรุงสัญชัยที่เคารพต่อมตีมหาชน ไม่เอาใจตัวเองเป็นใหญ่ คนเราในโลกนี้ เรียกว่า **พ.พ.ล. พังเพราะลูก** มากมาย

แล้ว พระเจ้ากรุงสุโขทัยท่านไม่ได้ฟังเพราะลูกชาย ท่านจะรักษาสมบัติ บ้านเมืองต่อไป เมื่อชาวเมืองบอกอย่างนั้น ท่านก็บอกว่า ไม่เป็นไรหรอก เมื่อท่านทั้งหลายต้องการเราก็จะทำตามมติของพวกท่านทั้งหลาย เรา จะให้พระเวสสันดรออกไปอยู่เขาวงกต และเรียกพระเวสสันดรมาบอก ว่า พ่อลำบากใจ รักลูกก็รัก ลูกมีคนเดียว ประชาชนมีเป็นแสนเป็นล้าน จะเอาใจลูกไม่เอาใจประชาชนก็ผิดหลักการ ในฐานะเป็นพระเจ้าแผ่นดิน อย่างนี้เรียกว่าเป็นผู้มีคุณธรรมสูง

พวกชาวบ้านชาวเมืองยุ่งเต็มที่ เดินขบวนอย่างนี้ไปใช้ทหาร จับไล่ประชาชนก็เกิดความเสียหาย ท่านไม่ทำอย่างนั้น **ท่านเห็นว่ ประโยชน์สุขของมหาชนยิ่งกว่าประโยชน์สุขของครอบครัว หรือว่า ของตัวคนเดียว** เพราะฉะนั้นจึงบอกลูกว่า ลูกต้องให้พ่อสบายใจ ไป อยู่เขาวงกตเถอะ เมื่อไหร่เหตุการณ์ปกติก็ค่อยกลับมาใหม่ เรียกว่า เสร็จออกจากบ้านจากเมือง พระเวสสันดรก็ต้องรับคำพ่อ เพราะ พระเวสสันดรเป็นลูกที่ดี มีความเคารพบิดามารดา เมื่อรู้ว่าบิดาคัดต้องการ อย่างนั้น ก็สนองพระราชโองการด้วยความเต็มใจ จะไปอยู่เขาวงกต แต่ว่ามารดาพระนางมยุสดี เห็นว่าลูกนี้สำคัญกว่าชาวบ้านชาวเมือง นึก坎ใจเหมือนกันว่าพระเจ้ากรุงสุโขทัยนี้เหลือเกิน เลยไปหาพระเจ้ากรุง สุโขทัย คัดพ่อค่อว่า พระเจ้ากรุงสุโขทัยก็มีน้ำพระทัยแข็งเหมือนกัน แม้ พระนางมยุสดีจะมาค่อว่าอย่างไรก็ทำเฉย ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ เมื่ออ่อนวอน

ไม่สำเร็จก็กลับไปปลอบลูกต่อไป ให้ลูกเดินทางไป พระนางมัทรีขอ
ไปด้วยเพราะความรักภักดีต่อสามี นางก็ไปบอกพระเวสสันดรว่าต้อง
ไปด้วย พระเวสสันดรบอกว่า เธอไม่อยู่ในเขตการจับไล่ ต้องอยู่ในวัง
เลี้ยงลูกเลี้ยงเต้าไป นางบอกว่า มันจะสมควรหรือ เวลาสุขก็ลอยนวล
อยู่ในวัง เวลาสามีทุกข์ก็ไม่ไปด้วย อย่างนั้นไม่ได้ เกิดเป็นผู้หญิงนี้มัน
ลำบาก สามีไม่อยู่ก็ลำบากใจ แต่งตัวมากไปก็ไม่ได้ แต่งตัวมอซอไป
ก็ไม่ได้ เดินก้มก็ไม่ค่อยจะได้ เดินเงยก็ไม่ได้ มันลำบากอยู่คนเดียว
ลำบากเคียดคร้อน สามีนี้เป็นฉัตรแก้วกันเทศ งามหน้างามเนตรตลอดเวลา
พระองค์เคียดคร้อนก็ต้องไปด้วย ยินดีจะไป พระเวสสันดรบอกว่า ในป่า
มันลำบาก ถึงลำบากอย่างไรก็ต้องไป รับอาสาช่วยเหลือพระองค์ให้ม
ความสุขต่อไป

นี่คือน้ำใจของกุมารีเช่นนางมัทรี ผลที่สุดก็เดินทางไป ที่แรก
ก็นั่งรถเทียมม้า คนมาขอม้าไปเสีย เหลือแต่รถม้าวิ่งไม่ได้ คนที่มาขอ
รถเอาไปรวมกับม้าต่อไป สองคนก็อุ้มลูก พระเวสสันดรก็อุ้มพ่อชาลี
แม่มัทรีก็อุ้มแม่กัณหา เดินไปในป่า

ให้นึกว่ากษัตริย์เดินป่านี้ ลำบากขนาดไหน จนไปถึงเมือง
เชตุคร พวกกษัตริย์นั้นมาต้อนรับขับสู้ ให้พักผ่อนเชิญให้อยู่ พระ
เวสสันดรบอกว่าไม่ได้ เรื่องออกจากเมืองคราวนี้ไม่ใช่เรื่องธรรมดา มัน

เรื่องการเมืองไปเสียแล้ว ถ้าเรามาอยู่เมืองนี้ ท่านกับเมืองไหนก็จะจิตใจ
กัน ประชาชนทั้งหลายเขาจะหาว่า พวกกษัตริย์ทั้งหลายเหล่านี้คบคิด
กับพระเวสสันดรสองสมผู้คน จะไปตีเมืองนครสีพี สัมพันธไมตรีที่เคย
มีก็จะร้าวฉาน จะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย เราคนเดียวจะทำให้คน
มากเดือดร้อนไม่สมควร เพราะฉะนั้นขอให้เราเดินทางไปอยู่ป่าตามปกติ
เถอะ พวกนั้นก็เลยจัดเสบียงอาหารส่งคนนำทางเรียบร้อย แล้วก็ตั้งค่าน
ักคนไม่ให้เข้าไปรบกวณ สั่งนายพรานเจตบุตรเฝ้าค่านไว้

แต่นายพรานเจตบุตรคนป่าเฝ้าเวลา เสียท่าหลงเชื่อซุกก คาชุกก
หลอกว่า กลักพริกกลักมะเขื่อนี่ คือสารตราพระราชสีห์ จะเอาเข้าไปให้
พระเวสสันดร คนป่าไม่รู้อะไรนี้กว่าพระราชโองการอยู่ในกระบอกลือ
ก็เชื่อเลยปล่อยไป ซุกกเลยไปขอเอากันหาชาติไปเป็นคนใช้ นางมัทรีก็
ต้องอยู่กับพระเวสสันดรต่อไป นี่น้ำใจของคนในสมัยก่อนเขาเป็นอย่าง
นั้น

“คนเราที่ลืมนสภาพชีวิต ลืมนสภาพความเป็นอยู่อันแท้จริง
 แล้วก็ไปหลงอยู่ในสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัว
 เรียกว่าตกอยู่ในอำนาจของสิ่งแวดล้อม
 สิ่งแวดล้อมสามารถจะเปลี่ยนจิตใจที่ขุ่นมัว
 จิตใจที่เป็นโท ให้กลายเป็นจิตใจที่เป็นทาส
 จิตใจที่มีความฉลาดรู้แจ้งในเรื่องต่างๆ
 กลายเป็นจิตใจที่มีความมืดเข้ามาครอบงำ
 พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงได้ตรัสเตือนเรื่องนี้ไว้ว่า
 “อิตตานัญญะเวระ นะ ทะเทยยะ” ไม่พึงให้ตนแก่ใครๆ
 พุดง่าย ๆ ว่า อย่าเป็นทาสของสิ่งนั้น
 แต่ให้ดำรงความเป็นไทในจิตใจตลอดเวลา
 ถ้าเราปล่อยตัวปล่อยใจ ไปเป็นทาสของสิ่งเหล่านั้นเมื่อใด
 เราก็จะเกิดความทุกข์ความเดือดร้อนใจขึ้นมาเมื่อนั้นเสียหายเมื่อนั้น”

หมวดศาสนา-ธรรมะประยุกต์

ISBN 978-616-229-010-7

9 786162 290107

การให้ธรรมะ ชนะการให้ทั้งปวง
www.satapornbooks.com

ราคา ๑๕๐ บาท

โครงการจัดพิมพ์หนังสือ รวมสมโภช ๑๐๐ ปี ชาตกาล พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ)

ธรรมสภาพร
 สำนักพิมพ์ในเครือสหภาพธุรกิจ

ร่วมกับ

วัดปัญญาบันฑาทารม